

EREKLYE

– Temessük Vilmosra – ajánlotta Teréz az összegyűlt családnak nagynénje halálának délutánján. – Legfeljebb engem Vilmos mellé temettek, s nem rá! – folytatta, beletörődve saját akaratába. Pedig örökké arról ábrándozott, hogy külön sírkertben nyugszik majd a férjével.

A család unottan bólintott, Teréz belebújt a kabátjába, s kivillamosozott Árpival, a fiával a temetőbe intézkedni.

Másnap reggel kilenckor két ponyvakötényes sírásó köpködté tenyerét a márciusi fagyban. Az öregebbik megcsúszott egy göröngyön, és a koporsó fedeléig siklott. A tíz évig ellenállt koporsó most beszakadt Parka Vilmos fölött.

– Ezért a seggünkbe rúg a főnök! – kiáltotta a fiatal.

Amikor megpróbálták helyreráncigálni az eltört léccet, az mindenestől kitört. A megdöbbenés beléjük jegesedett. A KÉT koponya szabályos V alakban bámult fölfelé.

Az irodáig futottak. Főnöküket kicibálták a melegebből.

– Ez tömeghipnózis! – sipákolta hatalmas prémsapkája alól. A napokban olvasta Houdini életrajzát.

A temetkezési vállalat beszerzője csupán a másnap délelőtti eligazítást követőleg csengetett a Parka család ajtajánál. Teréz nyitott ajtót, s köszönés helyett megnyugtatta a beszerzőt, hogy nem késik le a temetést. Az mosolyogva bólogatott, majd átadta az újságpapírba tekerterdobozt, és ismertette a váratlan helyzetet. Teréz a kanapéra huppant, s a nyakába zuttyintotta az ásványvizet, amit Ilu, a menyé kéz-lábtörve hozott.

– S ami a legfurcsább, asszonyom – fejezte be magyarázatát a beszerző –, hogy mindkét koponya tökéletesen egyforma. Szegény megboldogult férje ugye betörte a fejét valamikor?

– Abba halt bele. Szobafestő volt, részegen lezuhant a létráról, s fejét a vödör széléhez vágta.

– A műfogsorok is egyeznek. Mindkettőn ugyanott, ugyanakkora hajszálrepedés.

– Egyszer a vasúti felüljárón kipottyant a szájából, zseblámpával kerestük a sínek között.

– Értem... szóval úgy döntött a vezetőség, hogy az egyik koponyát visszaszolgáltatjuk önöknek, mivel a szabályzat értelmében egy koporsóban nem... tartózkodhat kettő.

– De nekem nem kell! – sikította Teréz hisztérikusan.

– Asszonyom, én csupán a kötelességemet teljesítettem. Viszontlátásra!

A doboz a székekhez varrta a családot. Öt perc múlva Áрпи vontatott léptekkel megközelítette az asztalt. Teréz fölördített, hogy megállítsa. Áрпи megigazította a szemüvegét, és a doboz fölé hajolva elolvasta az újság visszahajlított része fölötti cikket. A kupaszerda margójára írója idézte Pietro Barillát, az AS Róma mecénását csapata vereségéről. A nyilatkozat csattanója elmosódott a beszerző ujjaitól.

Teréz mélyet szusszantva fölemelkedett:

– Gyerünk, mert lekéssük a temetést!

A család többi tagja úgy somfordált ki a szobából, hogy rá sem pillantott a dobozra. Mintha az valamiféle varázserővel az ajtó felé tolt volna a szemgolyójukat. Áрпи ismét a lakásban érezte apja zsarnoki, sokszor pofozkodó akaratát, amely inkább a decibelek révén volt parancsoló. Ilu viszont pont az ő meghunyászkodását remélte apósa csontos jelenlététől. Teréz a félelmen kívül egyelőre semmit sem érzett. A temetésen a koponya sorsáról töprengett, főleg a megszabadulás diplomatikus ösvényeit kutatta, amelyeken tilos letaposni az elszórt kegyeletet.

Temetés után dideregve toporogtak a lomhán melegedő cserépkályha hőkörében. Búcsúzkodáskor Tibor, Vilmos öccse odasúgta Teréznek, hogy esetleg majd ők is őrizhetik a tárgyat. Így mondta, a tárgyat. A gyász Terézbe fojtotta az indulatot. Utálta sógora csöpögő alatomosságát, sznobmajmoló allűrjeit.

Éjfélkor lefeküdtek. Izzadt szemérmében senki sem merte megbeszélteni a doboz sorsát. Inkább elfogadták,

hogy VAN, mintsem véleményt nyilvánítsanak. A doboz kérkedve uralkodott, az asztal sarkáról mételyezve a lefekvő család álmát.

Robi, Árpi kilencéves fia óvatosan lecsúszott az ágyáról.

– Elfelejtettem fogat mosni! – kiáltotta a szobát kettéosztó függöny másik oldalára szüleinek.

A fürdőszoba kapcsolója élesen kattant, ő azonban meggyújtotta zseblámpáját, és a nagyszobába surrant. Mindig szeretett volna itt aludni, külön szobában, a frissen fényezett Lengyel-bútorok között, de Teréz megtiltotta: mi nem horkoljuk össze a szalont. Robi kibontotta a dobozt, a széket a tálaló elé vonszolta, aztán föl-mászott, és a koponyát a polc közepére helyezte, eltolva onnan nagyanyja két porcelánbalerináját. A széket a helyére húzta, a dobozt és az újságpapírt a kályhába gyömöszölte, majd lábujjhegyen kitipegett. A fürdőszobában gyorsan lehúzta az öblítővizet, és beszaladt a szobába.

Reggel, amikor Teréz belépett a szalonba, érezte, hogy annak huszonhárom éves rendje fölborult. Először kiáltani akart, de meggondolta. Ha Árpi így döntött, ám legyen. Örült, hogy a hangulatnyomorító GOND ilyen diszkrét finomsággal, férje emlékének tiszteletével oldódott meg. Fölösleges lenne belerúgni a porkupacba. Látszik, hogy Árpi az ő nevelése. Cizellált, érzelmes, műszaki rajzolóhoz méltó karakter. Remélte, Ilu is hallgatni fog, nem csipogja tele a házat. Még meghallanak a szomszédok. A Parka család diszkréciója közismerten híres, ebből csupán ő faragott le egy keveset.

Teréz a piacon alkudta a spenót árát, amikor Ilu separúvel, lapáttal vágatott a nagyszobába takarítani. Anyósa joggal féltette tőle a ház patinájának érintetlenségét. Portörléskor Vilmos szelíden a menyére mosolygott. Az éles sikolyt követő kurta csend zokogásba fulladt. Ilu kifutott a konyhába, és háromszor matrózkortyolt bele a konyakba.

Árpi értetlenül hallgatta a telefonon át siránkozó zuhatagot, aztán megnyugtatta a feleségét, hogy biztosan az öreglány tette oda, de legjobb, ha ő hallgat, minek fölkaivarni a nyugalmat, talán egész éjjel vergődött, amíg

kiötlötte ezt a megoldást. Tapintatosságát Ilu újabb kortyokkal, egész napra biztosította.

Vilmos koponyája beletenyерelt a hétköznapjaikba. Visszakacsintott a tükörből, az újság lapjairól, nyikorogatta a szekrényajtót, széngázt fújt a szobákba, elsózta a rizsest, lángra lobbantotta a szemetet, reggelre összegyúrta a lepedőt, lakatra zárta Áрпи férfiasságát és két kézzel szórta a tízeseket Robinak. A család vibrált az idegességtől, mindenki a magányt kereste, nehogy egy ártatlan beszélgetés civakodásba csapjon. Irtóztak a nagyszoba dohos levegőjétől. Robi újabban a fekete ebédlőasztalon tanult, néha elmélázva meredt nagyapja koponyájára.

Áрпи gladiátori bátorsággal szakította meg tizenkét éves viszonyát a kolléganőjével. Apja annak idején rajtakapta őket, amint együtt érkeztek vissza Áрпи háromnapos kiküldetéséből, és botjával rácsapott fia hátára. Az öreg halála aztán fölhevítette a szerelmüket. Otthon Áрпи lecövekelt a vitrin előtt, és hosszas hallgatás után odavágta a koponyának: teljesült az akaratod.

– Bocsássatok meg, de rosszul vagyok, majd máskor – hazudta Teréz hörgő hangon két barátnője ámuldozó képébe, és becsapta az ajtót. Vilmos halála után fölújították a betiltott szerda délutáni teázgatást öttől fél hétig.

Ilu úgy vélte, rettentően elhízott az utóbbi időben (apósa Gömböcnek csúfolta), és beiratkozott egy aerobictanfolyamra. Van valakije, súgta a koponya Árpinak égőcserélés közben. Áрпи tizenkét este követte feleségét az uszodáig. Ott fölmászott a tűzlétrán a tetőre, s onnan leste az ugráló nőket. A fürdő tejüvegén nem látott keresztül. Biztosan itt szeretkeznek, tussolás közben, döntötte el, és esténként kihúzódott az ágy szélére.

Robi, három héttel azután, hogy a vitrinbe tette a nagyapját, este, ugyanúgy, mint akkor, beosont a nagyszobába, kihozta a koponyát, és a konyhában a kredence rakta a cukortartó, valamint a kávédaráló közé.

– Jaj, ez az Áрпи teljesen megbolondult! – motyogta másnap reggel Teréz, miközben uzsonnát pakolt a fiataloknak.

Menye jelenlétében félt szólni, délutánig pedig megszokta a látványt. És különben is, morfondírozott, most Árpi a FÉRFI a házban. Szegény Mutter, gondolta Árpi, miközben ép fogakat keresett a szájában, hogy elrág-hassa a pirítóst, tisztára szétgurult, akár Robi higánya a garázsban. Meg kellene szabadulni ettől a koponyától! Ilu a forró teától is vacogott, úgy képzelte, az a feketeség ott Vilmos szemgödrében csak őrá figyel, követi minden-hová. Az utcán szorosan belekarolt Árpiba.

– Rá kell hagyni – jegyezte meg Árpi búcsúzóul a buszmegállóban. – Ez olyan nála, mint egy második klimax.

Teréz a szomszédék faragott ajtaját bámulva firkantotta alá az elismervényt, mielőtt átvette a nyugdíját. A postás vigyorogva tolt hátra egyensapkáját, s csettintve megpróbált belépni, hogy megkapja ilyenkor szokásos pohárka pálinkáját, de Teréz hátraugrott, és bevágta az ajtót.

Öt nap múlva Teréz egy UNICEF-feliratú reklámszatyorba tette a koponyát, és Tiborékhoz indult. Mulatságba csöppent, sógora nyugdíjaztatását ünnepelték a műhelybeli kollégákkal.

– Tibikém – szorította meg Teréz sógora karját –, MOSTANTÓL ti őrizzétek Vilmost! – ezzel a koponyát az előszobafal polcára tette, a kalapok közé. Mi már teljesen kikészültünk, mondta volna, ám féltette dédelgetve őrzött előnyüket, amit egy kisképernyős színes tévével szereztek. – Mulassatok jól! – e két szó Teréz könynyein keresztül úszva remegett az ajtóban.

Tiborék kegyeletteljesebbnek képzeltek az átadást, kisebb családi összecsalódulást reméltek, ami kiváló alkalom lett volna, hogy ők kérdezzessenek a tárgy előéletéről.

Tibor visszalódult a vendégekhez, Ella a befőttek mögé rejtette a koponyát. A rakottkáposztát egyetlen ronggyal akarta kihúzni a sütőből, és a forró lábost leejtette. A vendégek épp a kávéjukat szürcsölték korgó gyomrukra, amikor az előszobafal orra bukott a kabátok túlsúlyától.

Teréz még aznap este, hogy elvitte a koponyát, föl-tárcsázta a barátnőit, hogy meghívja őket egy soron kí-

vüli teára. Az adóhivatal fölszólításáért a postás három pohárka pálinkát hörpintett föl.

Mivel senki sem kérdezte, Teréz öt nap múlva bejelentette vacsora közben, hogy a koponyát Tibiékhez vitte. És kacsintott. Árpi bort töltött a poharakba, éjfélig visztezek.

Robi órákon át hallgatagon meredt a semmibe, mímelte a tanulást. Halmazta az intőket, életében először összeverekedett osztálytársaival, belekvározta a tanító néni székét.

Két hét múlva, iskolából hazafelé, becsengetett Tibiékhez.

– Teréz mama küldött, hogy vigyem haza nagytatát, mert már minden rendben van.

Ella azonnal berohant az éléskamrába, és hozta.

– Tessék, csillagom! Pusziltatjuk az egész családot!

A ráadásként kapott két tábla csokoládéból egyet már útközben megevett. Otthon föl vágta a lyukas, pettyes focilabdát, és belegyömöszölte a koponyát, majd a hálóba rakva, ágya végébe akasztotta. Napok múlva sem érezte a VÁLTOZÁST.

Vasárnap reggel hatkor Robi kiszökött a lakásból a koponyával. A temetőig futott. Kezével akkora gödröt vájt a nagynéni friss hantjába, hogy a koponya beleférjen. Elsimította a földet, és hazaballagott.